

Likabehandlingsplan för Eksjö gymnasium

justerad 060829

Definitioner av nyckelbegrepp

Diskriminering

är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Direkt diskriminering

är det om en elev missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, det vill säga kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Indirekt diskriminering

är det om en elev missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

Främlingsfientlighet

avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Kränkande behandling kan vara

- fysisk (t.ex att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbal (t.ex att bli hotad eller kallad hora, bög)
- psykosocial (t.ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburen (t.ex klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms)

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera tillsammans och riktas mot en enskild eller en grupp. De kan äga rum vid ett enstaka tillfälle eller upprepas över tid. Det är viktigt att alltid utgå från den individuella upplevelsen av kränkningen och ta den på allvar.

Mobbning

förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen, vilket skiljer mobbning från andra former av kränkande behandling. Vidare råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Rasism

bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper.

Sexuella trakasserier

avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.

Övergripande mål

- Eksjö gymnasium skall präglas av en öppen attityd och respekt för människors olikheter och lika värde. Alla elever skall ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter vid Eksjö gymnasium oavsett könstillhörighet, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller funktionshinder.
- Den som studerar vid eller söker till utbildning vid Eksjö gymnasium skall inte diskrimineras eller trakasseras på grund av könstillhörighet, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller funktionshinder. Alla elever skall bemötas med respekt och värdighet av anställda och andra elever.
- Om diskriminering och trakassering på grund av könstillhörighet, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller funktionshinder ändå uppkommer inom Eksjö gymnasiums verksamhet, skall detta utredas och åtgärder skall vidtas. Anställda och elever skall ha god kännedom om lagen och handlägningsordningen vid anmälan om diskriminering eller trakasserier.
- Eksjö gymnasium skall långsiktigt verka för att främja likabehandling av elever. I samarbete med elevrådet vill Eksjö gymnasium verka för att målsättningen i denna handlingsplan skall genomsyra hela studiemiljön. Ett kontinuerligt arbete skall bedrivas för att aktivt främja likabehandling av elever oavsett könstillhörighet, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning eller funktionshinder.

Ansvar

I Lpf 94 uttrycks att rektor har ett särskilt ansvar för:

”...att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda.”

Lagar och läroplan

Elevers och vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på :

- FN:s konvention om barns rättigheter
- Skollagen (SFS 1985:1100) 1 kap 2§, 4 kap 2§
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.
- Socialtjänstlagen (14 kap. 1 §) angående anmälningskyldighet
- Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även skolan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningskyldigheten enligt socialtjänstlagen. I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling som särskilda begrepp eller brottsrubricering. Men mobbning och även andra kränkningar utgör inte sällan även brott enligt brottsbalken, till exempel:

- misshandel
- olaga hot eller tvång
- ofredande

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga i skolan. Från den 1 april 2006 gäller en ny lag som förstärker och förtydligar skolans ansvar: **Lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever**. Inget barn och ingen elev får diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller kön.

- Rätten till likabehandling oavsett kön gäller både kvinnor och män. Skyddet omfattar också transsexualitet.
- Med etnisk tillhörighet menas ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse.
- Med sexuell läggning menas en persons homo- bi- eller heterosexuallitet.
- Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Begränsningarna beror på en skada eller en sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått senare i livet eller kan förväntas uppstå.

Elever som diskrimineras av skolans personal kan ha rätt till skadestånd. Skolan har ett särskilt ansvar för att elever som utsätts för trakasserier får den hjälp de behöver. Skolans huvudman har det övergripande ansvaret för att lagen efterlevs och därmed också ansvar för eventuella skadeståndskrav. Utöver förbudet mot diskriminering innehåller lagen också krav på att skolorna aktivt arbetar för att främja barns och elevers lika rättigheter. Syftet med främjandearbetet är att motverka diskriminering eller annan kränkande behandling.

I 1994 års **läroplan** för de frivilliga skolformerna / **Lpf94** står följande:

”Alla former av trakasserier och kränkande särbehandling bland elever och anställda skall motverkas” Vidare skall skolan ”verka för en god psykisk och social arbetsmiljö”. Enligt Lpf-94 ”skall ingen i skolan utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser”.

Skollagen 1 kap. 2 och 9 § §:

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.”

”Särskilt skall den som verkar inom skolan

1. Främja jämställdhet mellan könen
2. Aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.”

Medvetandegörande och förebyggande arbete

Att skolans verksamhet utformas på ett sätt som främjar goda relationer och miljöer är det viktigaste förebyggande arbetet mot kränkande särbehandling, främlingsfientlighet, rasism, trakasserier och diskriminering vid Eksjö gymnasium. Detta tankesätt ska finnas med på organisationsnivå och i det dagliga arbetet på skolan. Tillgänglighet till vuxna i skolans gemensamma lokaler, såsom matsal och cafeteria, är en viktig del i arbetet med att förebygga och upptäcka sådan behandling. All skolans personal är viktig i det förebyggande arbetet.

Varje år informeras skolans nya elever och deras föräldrar om skolans likabehandlingsplan. För ny personal på skolan ingår samma information i introduktionen. Planen ska också finnas tillgänglig på Eksjö gymnasiums hemsida.

Skolledningen ansvarar för att elever och personal regelbundet utbildas i frågor som mobbning, trakasserier, kränkande särbehandling, rasism, främlingsfientlighet och diskriminering.

Återkommande diskussioner om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer och demokratins grunder genomförs i kurser som svenska, religion, filosofi och samhällskunskap. Dessa diskussioner äger naturligtvis även rum i mentorsgrupper och i form av personliga samtal mellan elever och personal.

Tre dagar vid höstterminsstartens start lägger varje program upp sitt arbete årskursövergripande, för att skapa trygghet hos de nya eleverna.

Varje elev erbjuds hälsosamtal med en skolsköterska under sitt första skolår.

Elevhälsans personal erbjuder också förebyggande arbete i grupp och klass tillsammans med mentorer.

Strategier för upptäckt av kränkningar

- Personal och elever umgås naturligt i skolan
- Utvecklingssamtal
- Samtal i mentorsgrupper
- Medarbetarsamtal
- Hälsosamtal

Att åtgärda kränkande behandling

Elev som känner sig kränkt av annan/ andra elever vänder sig till sin mentor eller till någon i elevvårdsteamet. Personal på skolan är skyldig att till elevvårdsteamet rapportera iakttagelser som tyder på att en elev är utsatt. Anmälan utreds och beslut tas om vad som behöver göras på individ, grupp och skolnivå. Om det bedöms som **mobbning mellan elever** följs skolans mobbningsplan. Ärendet följs upp och dokumenteras.

När elever känner sig **mobbade**, trakasserade eller på annat sätt kränkta **av personal** på Eksjö gymnasium kontaktas rektor eller gymnasiechef.

- Kontakt tas av rektor med den eller de utsatta för insamling av information.
- Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för mobbning, trakasserier eller kränkning.
- Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade efter cirka tre veckor. Tiden kan variera beroende på hur situationen sett ut och hur samtalen med de inblandade har gått.
- Gymnasiechef informeras av rektor om samtalens resultat.
- Om överenskomna åtgärder inte följs eller inte givit önskat resultat tas beslut om fortsatt tillvägagångssätt av rektor och gymnasiechef efter uppföljningssamtalen.
- Arbetet dokumenteras fortlöpande.

Rasism och främlingsfientlighet

På Eksjö gymnasium accepteras inga rasistiska, främlingsfientliga eller andra kränkande symboler. Inte heller någon musik med ett sådant budskap.

Vid spridning av rasistiskt, främlingsfientligt eller annat diskriminerande material såsom t.ex. flygblad eller affischer har all personal på skolan ansvar att genast stoppa denna spridning. Skolledningen skall därefter snarast informeras om materialet och om vem som spridit detta.

Om någon på skolan bär rasistiska, främlingsfientliga eller andra diskriminerande symboler eller spelar musik med samma budskap är det personalens skyldighet att säga till personen att detta inte är tillåtet och rapportera till skolledningen som beslutar om ev. fortsatta åtgärder som t.ex. polisanmälan.

Personalen på skolan skall ingripa om någon använder skällsord med rasistiska, främlingsfientliga eller diskriminerande innebörd. Om detta ändå inte upphör rapporteras detta till skolledning.

Skolledning tar beslut om åtgärder såsom kontakt med vårdnadshavare, information till berörda lärare, insatser från elevvården, polisanmälan och avstängning eller förvisning från skolan enligt gymnasieförordningen 6 kap 21-25 §§.

Den person som utsatts för rasism, främlingsfientlighet eller diskriminering erbjuds stödjande samtal hos kurator på skolan.

I det fall personal på skolan ger uttryck för främlingsfientlighet, rasism eller diskriminering skall detta direkt anmälas till skolledning som ansvarar vidare för ärendet.

Arbetet dokumenteras fortlöpande.

Uppföljning uppdatering

Uppföljning och utvärdering av gångna årets arbete enligt denna plan utvärderas av elevvårdsteamet vid läsårets slut. Det förebyggande arbetet utvärderas årligen av eleverna på skolan via enkät. Planen uppdateras en gång per läsår.